

in memoriam

BRANKO VUKOJEVIĆ (1956-2003)

Za prijatelja koji više nije tu

U Londonu je, u subotu 30. avgusta, od posljedica saobraćajne nesreće umro Branko Vukojević. Bio je urednik lista „Džuboks“ krajem 70-ih i početkom 80-ih, i to je bez sumnje zlatno vrijeme tog lista. Desetak godina kasnije uređivao je takođe odličan pop-časopis „Ritam“, koji će na svojim stranicama odškolovali posljednju autorski značajnu domaću generaciju rok i filmskih kritičara. Branko je i scenarista prve od tri priče kultnog domaćeg filma „Kako je propao rock'n'roll“. Posljednjih desetak godina Vukojević je živio u Londonu, gdje se bavio izradom veb sajtova i animacija. U znak sjećanja na tog čovjeka i svog dragog prijatelja, naša poznata glumica Mira Furlan je napisala tekst koji, uz njenu dozvolu, prenosimo uz neznatna skraćivanja.

Danas je umro Branko. Četiri dana prije svog rodendana, dan poslije Goranovog, sedam dana prije mog. Mi, tri djevice. Tri djevice koje su se pred nekoliko godina jedne ljetne noći točno u ponoć zatekle na vrhu navodno čarobnog brda u Glastoburyju gdje su, gladne, pojele svaka po jedan kebab. Branko je rekao: tri djevice i tri kebaba usred vortexa u ponoć - možda upravo u ovom času, ovim činom na ovom mjestu, rešetimo ravnotežu svijeta. Jesmo li je zaista poremetili? Tada? Tamo? Jer ravnoteža je opasno poremećena. Svijet bez Branka u njemu je nezamisliv: u jednom času je nestala nepodnošljiva količina dobrote, topline, finoće, dubine, mudrosti, pameti. Kako sam ga voljela! Kako smo ga voljeli! Upoznala sam ga kao Goranovog prijatelja, a onda je to prestalo biti važno: Branko je postao i moj prijatelj. Pravi, duboki, jedinstveni, samo jedan na svijetu. Branko. Razgovor s Brankom bio je kao lijek na ranu, kao melem, kao kupka u čistoj bistroj vodi. On je znao slušati, on je čuo, on je vidio, on je razumio, on je znao voljeti. Nije bilo jednostavno biti s Brankom. Trebalo je samog sebe uzviti, trebalo se izdići iznad malog, sitnog, grozničavog, banalnog, glupog sebe. Razgovor s njim je bio kao uzlijetanje, kao pročišćenje, kao prosvjetljenje. Moj zadnji razgovor s njim se zbio prošlog ljeta, za mog slučajnog kratkog boravka u Londonu. Rastali smo se u taksiju, ja sam izlazila, on se vozio dalje, ali se nikako nismo mogli rastati. Sjedili smo i pričali u zaustavljenom taksiju dok je taksist pušio zadovoljno gledajući brojčice svog taksimetra. Branku sam mogla sve reći. Sve. Nije priznavao ni dozvoljavao opšteprihvaćenu formu trača ili petparačke amaterske nadripsihologije. Uvijek samo bit, samo suština. Ni manje ni više. Te noći u tom taksiju smo razgovarali o tome kako smo bolesni od nedostatka... čega? Ne znam više kako smo to na kraju nazvali: du-

hovnost, duša, umjetnost? Čega to tako strašno nedostaje u našim izmještenim, raspadnutim životima? On mi je na kraju rekao: „U redu, ako toga nema oko nas, ako nam to ne daju, onda to moramo sami izmisliti.“ I kao da smo započeli nešto, kao da smo sklopili pakt, zagrlili smo se i ja sam izašla iz taksija sretna. Sretna zbog toga što Branko postoji na ovom svijetu.

Bio je kompliciran. Stvari s njim nikad nisu išle lako i glatko. Kako sam sada sretna što su dva prijatelja, Goran i Branko, ipak, usprkos svemu, uspješni snimiti zajednički film, „Video-jela, zelen bor“ u kojem sam imala čast učestvovati i to neposredno prije rata koji nas je rastjerao po svijetu. Od svih drugih, mnogobrojnih planova nije se ništa ostvarilo niti će se, sad to znamo, ikad ostvariti. Ta definitivnost je toliko strašna da je čovjek uporno odbija prihvatiti, jer mu se u protivnom čini da će mu srce prepuknuti od boli. Branko je bio u isto vrijeme i previše darovit i previše samokritičan. Ubitačna kombinacija. Djevice: mračni, teški, zajebani, samokritični do samodestrukcije. Rekla bih još jednu riječ, tako staromodnu, tako prezrenu: čedni. Fini. To se više ne nosi - sad je u modi drskost, bezobrazluk, ambicija, posvećenost samo jednom cilju - ostvarivanju „uspjeha“ pod svaku cijenu. To nije Brankov svijet. Pokušat ću u sebi zauvijek zadržati te tople divne oči, te duboke razgovore, one koje jedino imaju smisla, zajednička putovanja naše male djevičanske trojke po Walesu i Škotskoj, tu spremnost da se popije 20 viskija i da se istovremeno razgovara o etici Tome Akvinskog i T.S. Eliottu.

Bože, kakva šteta! Kakav užasni, stravični gubitak! Mi smo barem imali tu sreću da ga poznajemo, oni ga nikada neće znati.

Mira Furlan

(sa Goranom i Markom Gajićem)

